პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

საქმე

№ 170 (6225)

1978 წ. 30 აგვისტო, ოთხშაბათი.

ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და კოფშავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ДЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского, Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სოფლის სპორტსმენთა თამაშების ეჭო

ნახევრად მოყრილი საჭიდაოს მაღლი

ჭიდაკი

მეოთხე პარტია

...ეშინწინ ბიჭვინთაში ნ. გაფრი-...ილი — მ. ჩიბურდანიძის მა-... მეოთხე პარტია გათამაშდა. ...ფრინდაშვილმა პარტია რეტის ...ტით დაიწყო, რასაც ...ალ...ენ ...ად მიმართავს. მაგრამ ...ადე-...ტო უპირატესობა ვერ მიიღო. ...-16 სვლაზე მსოფლიო ჩემპი-... დაიყოვნა ლაზიერის ფრთაზე ...ური გეგმის გატარება. ჩიბურ-...ანიძემ მყისვე ისარგებლა ამით. ...ქნა კრიტიკული სიტუაცია. გა-...ნდაშვილი, როგორც შემდეგ ...ცა, მცდარ გზას დაადგა: ფი-...ბა პაიკებით შავი მეფის პო-...ციის დალაშქვრას.

...ეტენდენტმა მე-20 სვლით ...ი იგივე ინიციატივა. ჩემპიონს ...შეეძლო პაიკის მოგება, რადგან ...ფად აღმოჩნდებოდა მძიმე ...ომარეობაში.

...ბურდანიძემ მეთოდურად გა-...ცალა პაიკთა წინსვლა ლა-...ის ფრთაზე, დაიპყრო საკონ-ტროლო უჯრები და ხარისხი მოიგო.

მძიმე პოზიციაში გაფრინდაშვილი ბევრს ფიქრობდა და სასტიკ ციტნოტში აღმოჩნდა, ვერ მოასწრო საკონტროლო სვლების გაკეთება და საათზე ალამი ჩამოუვარდა. მას წაგება ჩაეთვალა, თუმცა მდგომარეობა უკვე უიმედო ჰქონდა.

ეს იყო ახალგაზრდა პრეტენდენტის პირველი გამარჯვება გაფრინდაშვილთან შეხვედრებში.

აი, პარტიაც:

გაფრინდაშვილი — ჩიბურდანიძე

რეტის დებიუტი

1. ...f3 ...f6 2. g3 d5 3. c4 c6 4. ...g2 dc 5. a4 g6 6. ...a3 ...d5 7. 0-0 ...a6 8. ...e1 ...h5 9. ...:c4 ...h3 10. ...f3 ...:g2 11. ...:g2 ...g7 12. d3 0-0 13. h3 ...d5 14. ...d2 ...fe8 15. ...c2 ...ac8 16. ...c3 c5 17. ...ad1 h6 18. ...b3 b6 19. e4 ...e6 20. ...h4 ...b4 21. ...:b4 ab 22. ...fe1 ...d7 23. ...c2 ...c5 24. b3 a6 25. ...f3 b5 26. ab ab 27. ...e3 ...a4 28. ...a2 ...c3 29. ...a5 ...:d1 30. ...:d1 ...:b3 31. ...:b5 ...c3 32. ...b7 ...:d3 33. ...:d3 ...:d3 34. ...d5 ...:f3. თეთრებმა დროს გადააცილეს, მათ წაგება ჩაეთვალათ.

ამრიგად, დაწინაურდა მ. ჩიბურდანიძე — 2,5:1,5.

მეხუთე პარტია, რომელშიც თეთრებით პრეტენდენტი ითამაშებს, დღეს, 30 აგვისტოს გაიმართება.

●

პრეტენდენტის „ტაიმ-აუტი"

გუშინ ბაგიოში ა. კარპოვ — ვ. კორჩნოის მატჩში XVIII პარტია უნდა გამართულიყო, მაგრამ იგი არ შედგა. პრეტენდენტმა „ტაიმ-აუტი" აიღო. ამიტომ XVIII პარტია ხუთშაბათს, 31 აგვისტოს დაინიშნა.

შეგახსენებთ, რომ მატჩის ანგარიშით 4:1 ა. კარპოვის სასარგებლოდ. ჩემპიონის ტიტულის შესანარჩუნებლად მას კიდევ ორი მოგება სჭირდება.

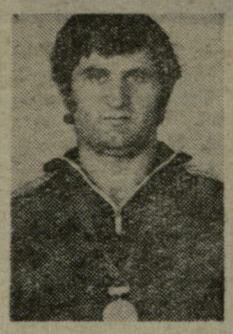

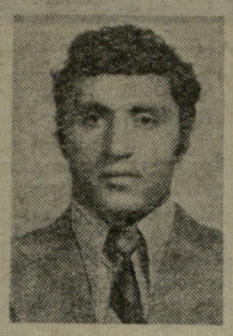

როგორც ვიტყობინებოდით, კიშინიოვში დამთავრდა სოფლის სპორტსმენთა III საკავშირო საზაფხულო სპორტული თამაშების ფინალური შეჯიბრება, სადაც ჩვენი რესპუბლიკის სასოფლო სპორტსაზოგადოება „კოლმეურნის" წარმომადგენლებმა VII გუნდური ადგილი დაიკავეს.

III საზაფხულო სასოფლო თამაშებში საქართველოს სპორტული დელეგაციის გამოსვლაზე, სპორტის ცალკეული სახეობების წარმომადგენელთა წარმატებასა თუ წარუმატებლობაზე, ალბათ, ხელმძღვანელი ფიზკულტურული მუშაკები, მწვრთნელები და სპეციალისტები იმსჯელებენ და სათანადო დასკვნებსაც გაკეთებენ. ჩვენ კი დღეს გვინდა იმ ქართველ მოჭიდავეებზე გესაუბროთ, რომლებმაც კიშინიოვის ხალიჩაზე გამოიჩინეს თავი.

პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს კლასიკური სტილის მოჭიდავეთა წარმატება — ჩვენმა „კლასიკოსებმა", რომლებსაც თამაშებისთვის საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი ილია ჩხარტიშვილი ამზადებდა, 912 ქულა მოაგროვეს და მეორე საპრიზო ადგილი დაიკავეს. პირველ ადგილზე უკრაინის მოჭიდავეები გავიდნენ (1260 ქ), მესამეზე კი — რუსეთის ფედერაციის წარმომადგენლები (780).

პირად შეჯიბრებაში თავი გამოიჩინა თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტმა, სპორტის ოსტატმა ივანე წიკლაურმა, რომელიც 90 კგ წონით კატეგორიაში ასპარეზობდა. ივანემ სულ 5 ორთაბრძოლა ჩაატარა, მათგან 4 შეხვედრა ვადაზე ადრე მოიგო, ერთიც — ქულებით და თამაშების ჩემპიონის ოქროს მედალი დაისაკუთრა. ფინალში წიკლაურის მეტოქე იყო მასპინძელთა გუნდის წევრი, გამოცდილი მოჭიდავე ნ. კოდა. ქართველმა ფალავანმა თავიდანვე აგრესიულად შეუტია მოწინააღმდეგეს. მომგებიანი ქულებიც დაიმახსოვრა, შემდეგ კი ლამაზი გდება შეასრულა და წმინდა გამარჯვება მოიპოვა. კარგად იასპარეზეს, აგრეთვე, გურამ მაჭარაშვილმა (62 კგ) და დიმიტრი ყიფიანმა (100 კგ-ის ზევით) — ორივე ვერცხლის მედლის მფლობელი გახდა. გურამმა კიშინიოვში გამგზავრებამდე წარმატებით ჩაბარა მესაღები გამოცდები და საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი გახდა, დიმიტრი კი თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში სწავლობს. ჩვენი გუნდის წარმატებაში გარკვეული წვლილი შეიტანეს თენგიზ ხატიაშვილმა (52 კგ), გელა ჯანელიძემ (68) და ალექსანდრე ჭელიძემ (100) — სამივემ IV ადგილი დაიკავა.

შედარებით სუსტად გამოვიდნენ სამბისტები. გუნდის მზადება სასურველ დონეზე რომ წარმართულიყო, VI ადგილზე უკეთესი შედეგის მოპოვებაც შეიძლებოდა. პირად ჩათვლაში ჩინებულად იასპარეზა ზემოხანდაელმა (კასპის რაიონი) მოჭიდავემ, სპორტის ოსტატმა გიორგი გორგაძემ. იგი ხუთჯერ გამოვიდა სარბიელზე და ხუთივეჯერ დიდი უპირატესობით გაიმარჯვა. გ. გორგაძეს თამაშების ჩემპიონის ოქროს მედალი გადაეცა. ეს 17 წლის ჭაბუკი თბილისის ფიზკულტურის ტექნიკუმში სწავლობს და ახალგაზრდა მწვრთნელის ავთანდილ შუშაბერიძის ხელმძღვანელობით ვარჯიშობს. სამბისტთა ტურნირში ვერცხლის მედალი მოიპოვა თბილისელმა ნ. ბაგლენიშვილმა, ხოლო თ. წითელაურს „ბრინჯაო" ერგო.

უფრო ულიმლამოდ იასპარეზეს ძიუდოისტებმა (VIII ადგილი). პირად ჩათვლაში ოქროს მედალს დაეუფლა სპორტის ოსტატი ოთარ ყურაშვილი (კასპის რაიონის სოფელი ხოელე), სხვებმა კი ვერაფერით გამოიჩინეს თავი. მართალია, ყურაშვილი (მწვრთნელი, საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი ქ. ნინიაშვილი) ჯერ 23 წლისაც არაა, მაგრამ საკმაოდ მდიდარი სატურნირო გამოცდილება აქვს. იგი სამჯერ იყო საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის, ორჯერ კი ქართულ ჭიდაობაში საქართველოს აბსოლუტური ჩემპიონის სახელი დაისაკუთრა. კიშინიოვში ოთარი შეუდარებელი იყო: ხუთი შერკინებიდან ოთხში წმინდა გამარჯვება მოიპოვა, ფინალში კი დიდი უპირატესობით დაამარცხა ბელორუსიის წარმომადგენელი გ. ვასილიონა.

ცნობილია, რომ ის ბიჭები, რომლებიც ნახერხმოყრილ საჭიდაოზე ღებულობენ სპორტულ ნათლობას, გაცილებით იოლად ეუფლებიან ჭიდაობის სხვა სახეობებს და შემდგომ წარმატებებს მნიშვნელოვანწილად სწორედ ქართული ჭიდაობის ილეთების კარგი ცოდნა განპირობებს. როგორც ზემოთ ითქვა, გორგაძეც და ყურაშვილიც კახელები არიან. ამ რაიონში კი სისტემატურად იმართება შეჯიბრებები ქართულ ჭიდაობაში და მასში სხვებთან ერთად ზემოჩამოთვლილი ფალავნებიც აქტიურად მონაწილეობენ.

ბოლოს, კმაყოფილების გრძნობით გვინდა აღვნიშნოთ, რომ ეროვნული სპორტის საუნჯე — ქართული ჭიდაობა კვლავ აღორძინების გზაზე დგას. კახელების მაგალითს ქართლისა და კახეთის სხვა რაიონებმაც მიბაძეს, ეს სასიამოვნო აღმასვლა მომავალშიც არ უნდა შეწყდეს.

ბ. ელბაუჯაური.

* * *

სურათებზე: სოფლის სპორტსმენთა III საკავშირო თამაშების ჩემპიონები (მარცხნიდან): ი. ყურაშვილი, ი. წიკლაური, და გ. გორგაძე.

კ. სალუქვაძის ფოტოები.

საბჭოთა ათლეტების ტრიუმფი

მეხიკოს სარბიელი: 12 ოქროს, 4 ვერცხლის, 4 ბრინჯაოს მედალი

სურათზე: ლევან თედიაშვილი.

...ექიკოში დასრულდა მსოფ-... სპორტული თავისუფალ ჭი-...ობა. დიდ წარმატებას მიაღწი-... საბჭოთა ათლეტებმა — ყველა ...ტსმენი მედლით ბრუნდება ...ოლიოში. 6 „ოქრო", სამი „ვე-...ი" და ერთი „ბრინჯაო". თი-... ჩემპიონი ჰყავთ აშშ-სა და ია-... გუნდებს, ორი — გდრ-ს. ...ანასკნელი 5 სპორტსმენით ას-...ობდა და გუნდურ ჩათვლაში ...ადგილზე გავიდა.

...ელას გული დასწყვიტა ლე-...თედიაშვილის II ადგილმა. ფი-...ურ ორთაბრძოლაში ბიუტნერ-... (გდრ), ლევანს, რომ იტვიან, ...ეუმართლდა. სწორედ იმ ბიუ-...ონთან, ი. იარიგინსა და ვ. გუ-...ტაინს დროდადრო გუნებას ... უფუჭებდა ხოლმე. არადა ...ლერ შეხვედრამდე ლევანმა ...ლოდ გავლო ტურნირი. მართ-... უდროო დროს იტკინა ფეხი ...ემპიონმა ჩემპიონმა. ძალზე ...ეიდიდნენ „ბანაგუნდელები" კა-...ის ამ მარცხს, მაგრამ რა-... მანამდე კი იგი, გუნდის თა-...ულ ექტივში სიმშვიდისა და ...ობის ატმოსფეროს ქმნიდა, ...ებდა ყველას, ამხნევებდა.

თედიაშვილს გულშემატკივრობდა ყველა. თუნდაც იმიტომ, რომ ის ერთადერთი მოჭიდავეა მსოფლიოში, სამ სხვადასხვა წონით კატეგორიაში რომ გამოდიოდა, იმიტომაც, რომ მას მოწყენილს ვერასდროს ნახავთ, ხუმრობს, იცინის, ორთაბრძოლის წინ კი სულ ცოტა დრო სჭირდება იმისთვის, რომ მთელი შეხვედრის გეგმა მოიფიქროს. მას ხომ ყველაფერი ძალუძს, როცა ხალიჩაზეა.

ნახევარფინალური შეხვედრების დროს ლევანმა თვალი მოჭრა ოთხიოდე წლის ბიჭს, რომელიც ხალიჩაზე კოტრიალობდა. ვერ მოითმინა, ხალიჩაზე გავიდა და ზბიარული ორთაბრძოლაც გამართა.

დასრულდა მსოფლიო ჩემპიონატი. გუნდური გამარჯვების პრიზი ი. შაბუროვიმ უჭირავს. მაყურებელმა ოვაცია მოუწყო საბჭოთა სპორტსმენებს. მათ ეს დამსახურეს კიდეც — საერთო ანგარიშით ორივე, კლასიკური და თავისუფალი სტილით მოჭიდავეებს მეხიკოს სარბიელზე 12 ოქროს, 4 ვერცხლის და 4 ბრინჯაოს მედალი ხვდათ წილად.

(საკუთ.).

...ეგბი

...ელოს" წინა ნომერში ვიტყო-...ოდით, რომ განახლდა საკავ-... ჩემპიონატი უმაღლესი ლი-... გუნდებს შორის. კვირას გა-... ექვსთა ტურნირის მორიგი ...ეხვედრა: თბილისის „ლოკო-...ივისა" და მოსკოვის „სლავას", ...ოდე, მოსკოვის „ფილისა" და ... „ავიატორის" მატჩებს ან-...ებს შკვე ვწერდით. ახლა და-...ებთ, რომ კიევის „პოლიტეხ-...ა" და მოსკოვის რკინიგზე-... გუნდების მატჩში მოსკოველ-... იმარჯვეს — 17:7.

...ათამაშების ცხრილი

...ოგორც ...ოვ 30 აგვისტოსთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ჭ.
...ომ«. თბ.	10	6	2	2	147—90	14
...ატორი«	10	5	2	3	114—81	12
...ი«	10	5	2	3	73—95	12
...ა«	10	5	1	4	136—91	11
...ომ«. ბ.	10	4	1	5	86—72	9
...ტა«.	10	4	0	9	79—206	2

წოდებათა მინიჭება

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა კლასიკურ ჭიდაობაში 1978 წლის მსოფლიო ჩემპიონატში გამარჯვებისთვის სპორტის დამსახურებული ოსტატის წოდება მიანიჭა **ვ. ბლაგიძეს** (თბილისი, „დინამო").

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა მსოფლიო ჩემპიონ ვ. ბლაგიძის მომზადებისთვის მის აღზრდელს **ჯ. მეგრელიშვილს** (თბილისი, „დინამო") მიანიჭა სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელის წოდება.

ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა მაღალკვალიფიციური სპორტსმენების მომზადების საქმეში ნაყოფიერი მუშაობისთვის საქართველოს სსრ დამსახურებული მწვრთნელის წოდება მიანიჭა:

ალპინიზმში — შ. მ. მარგიანს (ქუთაისი, „განთიადი"),

ავტოსპორტში — მ. ა. მელიქიანს, და ვ. ა. სავიცკის (ორივე — თბილისი, დოსაფი)

თავისუფალ ჭიდაობაში — ა. ვ. გოგიშვილს (სოხუმი, „დინამო").

კალათბურთი

ვილნიუსში ი. გაგარინის ხსოვნის თასის გათამაშებაში სსრ კავშირის მეორე ნაკრებმა გუნდმა მოუგო მექსიკის გუნდს — 132:103, ხოლო სსრ კავშირის პირველმა ნაკრებმა გუნდმა — ლიტვის ნაკრებს — 105:68. სამი ტურის შედეგ 3-3 გამარჯვება აქვთ სსრ კავშირის პირველ ნაკრებსა და აშშ-ს კალათბურთელებს.

იუნიორთა გუნდების ევროპის ჩემპიონატის წინასწარი შეჯიბრების ბოლო მატჩში საბჭოთა ჭაბუკებმა რომში დაამარცხეს იტალიის ნაკრები — 95:76 და ჭეჯკუფში პირველი ადგილი დაიკავეს. საბჭოთა კალათბურთელების მეტოქე ნახევარფინალში ბულგარეთის ნაკრები იქნება.

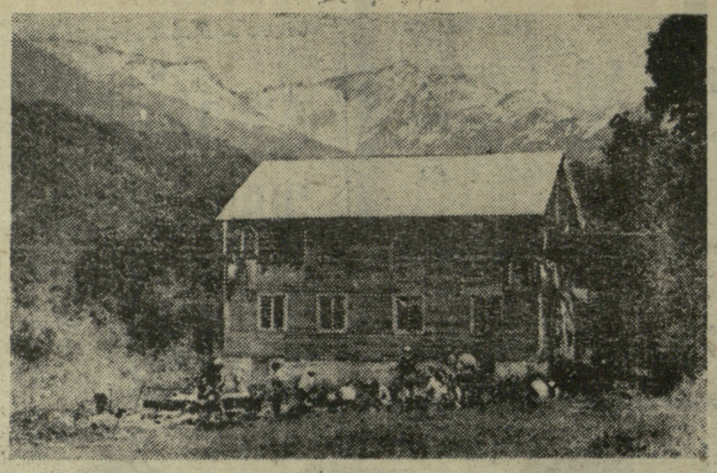

ლენტეხის უღრუბლო ზეცა

მწვერვალ „ვახუშტიზე" ვდგავართ. სხვა „თანამოძმეებს" შორის, „ვახუშტი" მაინც დამაინც არც სიმაღლით გამოირჩევა და არც სიმოულლით.

არ მეგონა, თუ ოდესმე კვლავ გადავწყვეტდი. აქ ამოსვლას.

მაშინ, ამ ხუთიოდე წლის წინათ „ვახუშტის" რომ ვუთვალთვალეთ, საშინელი ამინდი დაგვიდგა. სტიქია მძვინვარებდა. დროდადრო ისეთი გამაყრუებელი ჭექა-ქუხილი გაისმოდა, ვფიქრობდით, საცაა მწვერვალები თავზე გადმოგვენგრევიან. ქარბუქი თოვლს ატრიალებდა ჰაერში და სანეში გვაყრიდა. ჩვეულებრივ დამყოლი თოკი ისე გაგვაყინა, რომ ფოლადის გვარლს დაეშსგავსა. არა, მართლაც ჯოჯოხეთური ამინდი იდგა, ისეთი, რომ ერთთავად ვბუზღუნებდით და თავბედს ვიწყევლიდით აქეთ წამოსვლისათვის...

ახლა კვლავ მწვერვალ „ვახუშტიზე" ვდგავართ, 4000 მეტრის სიმაღლეზე და ქვემო სვანეთის სოფლებს გადავცქერით. მწვერვალებისთვის ერთობ უჩვეულო, წყნარი დარია. საოცრად ლურჯ ზეცაში ერთი ნაფლეთი ღრუბელიც არ ჩანს, არც შორს, ჰორიზონტზე ჩანან ღრუბლები. ბუნების სიმშვენიერით მოჯადოებულნი ერთხანს ხმას ვერ ვიღებთ. შორს, დასავლეთიდან მრისხანე ორთავა უშბა ჩანს. უფრო აქეთ „სვანეთის პატარძალს" — თეთნულს მოუდერებია ყელი, სულ ახლოს კი ჯანდასა და შხარას მასივის მწვერვალები ისე თვალისმომჭრელად ელვარებენ, როგორც სარკიდან არეკლილი მზის სხივები. ესეც „ნამყვამი", „აილამა" და „წურუნგალა". აღმოსავლეთით კი აღმართულან „შავი უცნობი", „თეთრი უცნობი", „ეგნატე ნინოშვილი", „კოტე მარჯანიშვილი", „სულხან-საბა ორბელიანი", „ძებნა", „შარითაუ"... სულ ბოლოს კი ფასის მთა მოჩანს. იმის იქით გაკრეცილი, მთვლემარე ჰორიზონტია. ვინ იცის, ახლა, ამ წუთში, ამ მწვერვალებიდან იქნებ ჩვენსავით გადაჰყურებენ ქვემო სვანეთს მთამსვლელთა ბანაკ „აილამიდან" გასული ალპინისტები. ბანაკი სწორედ „ვახუშტის", „აილამასა" და „წურუნგალას" მისადგომებთანაა გაშენებული. აქედან ასანთის კოლოფზე პატარა ჩანს ბანაკი. გვერდზე მდინარე ჩაუდის, როგორც ხეობაში ჩაკარგული ელვისებრივ ელავენ და ვერცხლის წყალივით ელვარებს.

ალბათ გახსოვთ, ამ ზაფხულს პატარა მდინარე ლასკადურამ მოულოდნელად გადალახა კალასტი. აზვირთდა, ამობეჭერდა და შლეგანივით ლამის მთელი ლენტეხის წალეკვას ლამობდა. ქვიშით დაფარა ლენტეხის ჩრდილო-დასავლეთი ნაწილი. 80-ზე მეტი ოჯახის კარ-მიდამო თუ საცხოვრებელი სახლების პირველი სართულები წყლით გაევსო. საფრთხე ემუქრებოდა სამეურნეო ბაგას, საავადმყოფოს, საწარმო-დაწესებულებებს. შემდეგ ლასკადურა ოდნავ დაკნარა, თითქოს ძალას იკრებსო. მოსადოდნელი იყო მდინარის ახალი შემოტევა...

ამ სტიქიური უბედურების შეკეხებ გაზეთები წერდნენ, რომ სპეციალური ბრიგადა, რომელშიც თხუთმეტი მთამსვლელი შედიოდა, 3000 მეტრის სიმაღლეზე „ვიდა, იქ, მეწყერის მძვინვარების არეში არხი უნდა გაეკრათ, რათა მდინარე ლასკადურას შენაკადი სხვა მხარეს გადაეგდოთ.

— ეეჰ, აბა, თხუთმეტი მოქმედი მთამსვლელი ლენტეხში .. სადა გვყავს. მთელ რაიონშიც არა გვყავს თხუთმეტი მთამსვლელი, — სინანულით გვეუბნება ალიოშა გაზდელიანი, რომელიც ახლა ჩვენთან ერთად „ვახუშტიდან" გადმოყურებს თავისი რაიონის ხეებუვებს. შემდეგ კი აგრძელებს:

— იმ თხუთმეტიდან ორი-სამი კაცი თუ ვიყავით მთამსვლელი, დანარჩენი კი... აბა, სირცხვილი არაა, ამ მთების შვილებს მთამსვლელები რომ არა გვყავს?!

ახალგაზრდა მთამსვლელი თავისი ზნეობრივი, სულიერი და ფიზიკური თვისებებითა თუ სიძლიერით. მაგ მოდით, ყველამ ერთად დავიკაპიწოთ ხელები. ბოლოსდაბოლოს, რითი ვართ სხვებზე ნაკლები?!

ჯოკია გუგავა, სხვებს რომ მოუწოდებს, თქვენს შვილებს ალპინიზმი შეაყვარეთო, თვითონვე იძლევა ამის მაგალითს. მისი ვაჟი ზამუკა გუგავა საკმაოდ გატაცებული მეკლდეურობითა და ალპინიზმით.

1965 წელს, როცა მიხეილ ხერგიანის (უმცროსი) ჯგუფი ცენტრალური კავკასიონის ერთ-ერთ უსახელო მწვერვალზე ავიდა, მათთან ერთად ჯოკიაც იყო. მწვერვალზე რადიოკავშირით აცნობეს ბიჭი შეგეძინაო. გახარებულმა მთამსვლელებმა მწვერვალსაც და ახალდაბადებულსაც ჭირანგული შეარქვეს, თან ზემოთ ბარათი დატოვეს, რომლითაც შემდეგ, ამოსვლელებს თხოვდნენ, ეს წერილი არავინ მოხსნას, ჭირანგულას მეტმაო.

ახლა ჯოკია ამბობს, მოვა დრო და შე და ჭირანგულა ერთად ავალთ „ჭირანგულაზე" იმ ბარათის ჩამოსატანადო. ბიჭი ჯერ 13 წლისაა.

გუგავა რომ ამბობს, ლენტეხელები სხვებზე ნაკლებნი არა ვართო, მართალია, ამის დასტურად თვითონ ჯოკიას მაგალითი გამოდგება, ან კიდევ მისი ძველი მეგობარის სოზარ გუგავასი, რომელებსაც ერთ თოკში ჩაბმულებს ბრავალჯერ დაულაშქრავთ მწვერვალები და უხვად მოუპოვებიათ იქ „ლაჭო" თუ „ვერცხლი". არის ახალგაზრდობაც, მაგრამ, როგორც ვნახეთ, ძალზე ცოტანი არიან. ისევ ვეტერანი ალპინისტის სიტყვები უნდა გავიხსენო: „ალიოშა გაზდელიანი დღესდღეობით საუკეთესოა ლენტეხის რაიონში. იგი ნებისმიერ გუნდს დაამშვენებდა".

მართლაც, ალიოშა საოცარი ფიზიკური სიძლიერითა და ამტანობით გამოირჩევა. ამაში მაშინაც დავრწმუნდით, როცა აქ, „ვახუშტიზე" ამოვდიოდით. ჰოდა, ალიოშა მეხლებამდე ზოგჯერ წყლამდე თოვლს ისე ძარღვავდა, როგორც ხომალდი ზღვის ტალღებს. კლდიდან კლდეზე კი ისე დახტოდა, რომ ამ საქმეში ოლბათ თვით ჯიხვებსაც გაეჯიბრებოდა.

ვეტერანმა მთამსვლელმა კიდევ ბევრი შეაქო: გოგი მეშველიანი და გელა გუგავა. სხვათა შორის, გელა იმ ჯგუფის წევრი იყო, რომელმაც საბჭოთა ალპინიზმის 50-ე წლისთავზე მწვერვალ „ჯაფარიძიდან" „თეთნულდამდე" ჩაღმეტ დღეღამეში თვრამეტამდე მწვერვალი გადაიარა, რისთვისაც ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონატში ვერცხლის მედალი დაიმსახურა. პერსპექტიულთა შორის დასასელად აგრეთვე, ფორდან გუგავა და ვლადიმერ ქურასბედიანი. თუმცა, ეს უკანასკნელი თავისი ბუნებრივი, სულიერი და ფიზიკური თვისებებითა თუ სიძლიერით. მაგ მოდით, ყველამ ერთად დავიკაპიწოთ ხელები. ბოლოსდაბოლოს, რითი ვართ სხვებზე ნაკლები?!

ჯოკია გუგავა, სხვებს რომ მოუწოდებს, თქვენს შვილებს ალპინიზმი შეაყვარეთო, თვითონვე იძლევა ამის მაგალითს. მისი ვაჟი ზამუკა გუგავა საკმაოდ გატაცებული მეკლდეურობითა და ალპინიზმით.

1965 წელს, როცა მიხეილ ხერგიანის (უმცროსი) ჯგუფი ცენტრალური კავკასიონის ერთ-ერთ უსახელო მწვერვალზე ავიდა, მათთან ერთად ჯოკიაც იყო. მწვერვალზე რადიოკავშირით აცნობეს ბიჭი შეგეძინაო. გახარებულმა მთამსვლელებმა მწვერვალსაც და ახალდაბადებულსაც ჭირანგული შეარქვეს, თან ზემოთ ბარათი დატოვეს, რომლითაც შემდეგ, ამოსვლელებს

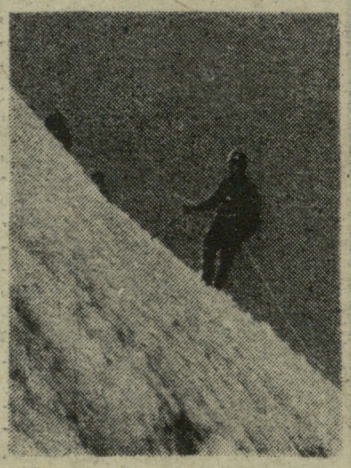

გულისხადებს რომ მიზიარებდა, ვეტერანი ალპინისტის, სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონისა და პრიზიორის ჯოკია გუგავას სიტყვები გამახსენდა, რომელიც ამას წინათ რაიონის მშრომელთა და ხელმძღვანელობის წინაშე თქვა:

— „აილამა" ამიერკავკასიაში ერთადერთი მთამსვლელთა ბანაკია და ისიც ჩვენს რაიონში. გული მეკუმშება, როცა ბანაკი სხვადასხვა რესპუბლიკებიდან ჩამოსული ალპინისტებითაა გადატვირთული, ჩვენი რაიონის მთამსვლელები კი ფეთხეზეც ჩამოთვლება. ხუთუ არ მოიძებნება ჩვენთან, ჩვენს რაიონში ალპინიზმით დაინტერესებული ახალგაზრდობა, რომელსაც შესწევს ძალა და უნარი შემაცობა დაამტკიცოს, მე, როგორც ვეტერანი ალპინისტი, როგორც „აილამას" დირექტორი და როგორც თქვენი რაიონის მკვიდრი, გთხოვთ ყველას, რათა ჩვენს ახალგაზრდობას, თქვენს შვილებს ერჩიოთ ამოვიდნენ ბანაკში და ეზიარონ ალპინიზმს. ალპინიზმი ხომ ადამიანს უვითარებს ნებისყოფას, ამტანობას, სიმამაცეს, სამშობლოს სიყვარულს. მთებში მოსიარულე კაცი ხომ გამოირჩევა

ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲝᲑᲐᲗᲐ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲝᲑᲐ

როგორც ვიუწყებოდით, ... ევლეთ ბერლინში დამთავრდა ... ფლიოს მესამე ჩემპიონატი ... ტის საწყლოსნო სახეობებში.

ბოლო ოქროს მედლისთვის ... რძოდნენ 100 მეტრზე თავისუ... ლი სტილით მოცურავე ... საბჭოთა სპორტსმენმა ლ. ... ვამ ამ დღეს ორჯერ გაუმჯობ... სკავშირო რეკორდი: ჯერ წინ... წარ გაცურვაში ზუსტად 57 ... აჩვენა, შემდეგ ფინალში ... სავე დროს ვიდეკ 0,2 წამი ჩამ... ლო და საბოლოოდ მსოფლიო ... რსების ბრინჯაოს მედალი დაი... ხურა. გაიმარჯვა გდრ-ის მოცუ... ვე ბ. კოუზემ — 55,68.

ᲬᲧᲐᲚᲨᲘ ᲮᲢᲝᲛᲐ

10-მეტრიანი კოშკიდან წყალ... ხტომაში ოქროს მედალი მოი... ამერიკელმა ჯ. ლუგანისმა — ... 11 ქულა. „ვერცხლი" ერგ... ჰოფმანს (გდრ) — 836,76, ... „ბრინჯაო" საბჭოთა სპორტს... მონრეალის ოლიმპიადის ... პრიზიორს, მინსკელ ვ. ალ... — 813,62 ქულა. მეორე საბ... წყალში მხტომელი, ერევნელი ... აბბრაუმინი V იყო (769,23 ... ლ).

ᲬᲧᲐᲚᲒᲣᲠᲗᲘ

წყალბურთელთა გუნდებმა ... ამთავრეს დავა ... მეფლებისთ... პირველად მოიპოვეს ჩემპიონ... იტალიელებმა, რომლებმაც ... მატჩი უნგრელებთან ფრედ ... ითამაშეს. წინა ჩემპიონატში ... რკვევებულებმა — საბჭოთა ... ბურთელებმა III ადგილის... ბრძოლაში წააგეს იუგოსლავ... ბთან — 4:6 და უმეტესობდ... რჩნენ.

ᲢᲐᲜᲕᲐᲠᲯᲘᲨ

ᲓᲝᲜᲔᲪᲙᲨᲘ მიმდინარეობს ... ჭაკშირის თასის გათამაშება ... მპიონატი მრავალშიდის ცალ... სახეობებში. ვაჟთა შორის სსრ ... ეშირის თასის მფლობელი გ. ... დიტიანი — 111,95 ქულ... ადგილზე გავიდა ა. ტაჩიკა... 111,55, მესამეზე — მონრეა... ოლიმპიადის ამსოლუტური ... პირი ნ. ანდრიანოვი (რონ... — რსფსრ) — 111,1.

ქალთა შორის თასი მოიპო... ფილატოვამ (ლენინსკ-კუზნეცკ... — 76,825 ქულა, მეორე ადგ... გავიდა კიეველი ს. ხარ... (76,475), ხოლო მესამეზე — ... რონეჟელი ე. დავიდოვა (76,3...

* * *

ᲮᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘ: ᲛᲐᲠᲘᲐ ᲤᲘᲚᲐᲢ...

ᲒᲕᲔᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲘᲐᲜ — ᲞᲐᲡᲣᲮᲝᲑᲗ

ᲐᲛᲐᲡ ᲬᲘᲜᲐᲗ პრესის საშუალებით შეგიტყვეთ, რომ ჩვენმა სახელოვანმა თანამოქალაქემა ქეთევან ლორსანიძემ, რომელსაც მშვენიერი ... დიხარი რამდენიმე წელია ხელში არ აუღია, ინგლისში გამართულ ევროპის ჩემპიონატში ოქროს მედალი მოიპოვა. გთხოვთ ცალკეულ დისტანციებზე მის შედეგებზე უფრო დაწვრილებით მოგვითხროთ.

Ზ. ᲐᲑᲐᲨᲘᲫᲔ, Ი. ᲜᲘᲫᲐᲠᲐᲫᲔ.
ქუთაისი.

ᲔᲕᲠᲝᲞᲘᲡ და სსრ კავშირის აბსოლუტური ექს-ჩემპიონის და ექსრეკორდსმენის სახელს ქ. ლოსაბერიძე, მართლაც რამდენიმე წელს ატარებდა, რადგან ძმვილდოსნობას დროებით ჩამოშორდა. მაგრამ გასულ წელს ქეთევანმა ვარჯიში განახლა და მისმა ნიჭმა კვლავ იჩინა თავი. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ალპინისტმა ლოსაბერიძემ ისევ დაიბრუნა კონტინენტის ჩემპიონისა და რეკორდსმენის წოდება: 5-6 აგვისტოს, სტოუნლეიში გამართულ ევროპის პირველობაზე სსრ კავშირის ნაკრებმა, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ ქ. ლოსაბერიძე, ვ. კოუპანი და ლ. შიკოტა მ-1 ვარჯიშის ჯამში 3751 ქულა (ევროპის რეკორდი) მოაგროვა, 125 ქულით მეტი, ვიდრე ვერცხლის პრიზიორმა — პოლონეთის ნაკრებმა.

მაგრამ ეს არ იყო ქეთევანის ბოლო წარმატება: პირად ტურნირში მან ორი მეტრე ბრინჯაოს მედალი მიიღო — 70 მეტრიდან ასპარეზ... ბაში (289 ქულა) და 30 მეტრ... შეჯიბრებაში (330), თანაც ორ... ჯერ ვერცხლის პრიზიორს, ... ტას შესაბამისად 3 ქულ... 1 ქულ... ჩამორჩა. ჯამში ლოსაბერიძე ... ადგილი დაიკავა.

ეს და წლევანდელი სხვა შ... გები გვაფიქრებინებს, რომ ... ვანი თანდათან შედის ... ჩვეულ ფორმაში.

ფეხბურთი

41 სსრკ ჩემპიონატი

სტატისტიკოსის გლოკნოტი

მოგვყავს სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატის განვლილი ტურის შეხვედრათა ტექნიკური მონაცემები.

ცსკა — „დინამო" (კიევი) 0:1. ეს ერთადერთი გოლი არმიელთა კარში გარტანა ონიშჩენკომ. განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი კიეველთა მეკარემ იურკოვსკიმ, რომელმაც ზედიზედ ორი პენალტი აიღო ბელენკოვისა და პეტროსიანისგან.

დუბლიორები — 1:0.

„ზენიტი" — „ჩერნომორეცი" 5:1. ბაქოელებმა ძალზე სუსტად ჩაატარეს ალნიშნული შეხვედრა და ფაქტიურად ვერავითარი წინააღმდეგობა ვერ გაუწიეს მასპინძლებს. გამარჯვებულთაგან 2 ბურთი გაიტანა კურნევმა, თითო — მაკაროვმა, ფიოდოროვმა და ბაკანოვმა. ერთადერთი სპასუხო გოლის ავტორი იყო ჭავადოვი. ბაქოელმა ბანიშევსკიმ ვერ გამოიყენა პენალტი, ხოლო მისმა თანაკლუბელმა რახმანოვმა მიიღო გაფრთხილება.

დუბლიორები — 1:0.

„ლოკომოტივი" — „სპარტაკი" 0:1. ბურთი რკინიგზელთა კარში გაიტანა ხიდიატულინმა.

დუბლიორები — 1:0.

„დნეპრი" — „ქაირათი" 2:0. მასპინძელთაგან თავი გამოიჩინეს კრამარენკომ და სამოილენკომ, მაგრამ იმავე სამოილენკომ ვერ შეძლო 11-მეტრიანი დარტყმის რეალიზება.

დუბლიორები — 0:2.

„ზარია — „ზენიტი" 4:0. ვოროშილოვგრადელმა კუსოვმა შეასრულა „ჰეთ-ტრიკი" — გაიტანა 3 გოლი. მეოთხე ბურთი ეკუთვნის კუზნეცოვს.

დუბლიორები — 1:4.

„ჩერნომორეცი" — „არარატი" 8:1. ანგარიში გახსნა ოდესელმა შეპელმა, ხოლო ტაიშის ბოლო წუთზე მელიქიანმა გაქვითა გოლი. შესვენების შემდეგ „ჩერნომორეცს" გამარჯვება მოუტანეს ბლოსკინამ და შევჩენკომ.

დუბლიორები — 0:0.

ევროპული ტურნირები — ახალი რეგლამენტით

ლონდონი. რეიტერის საგენტოს კორესპონდენტი ბერლინიდან გვატყობინებს:

„უეფა-ს თასის შეჯიბრებებში წარმომადგენლობის ახალი ფორმულა ხელს მისცემს ჰოლანდიისა და ბელგიის კლუბებს.

ტურნირის ჩატარების ახალი წესებით უეფა-ს თასის გათამაშებაში ყოველი ქვეყნის წარმომადგენელი კლუბების რაოდენობა დამოკიდებული იქნება ბოლო 5 წლის განმავლობაში ყველა ევროპულ ტურნირში მოპოვებულ წარმატებაზე.

ახალი სისტემა ამ ტურნირში წარმომადგენლობის პრინციპს უფრო სპორტულს გახდის. ბოლო 5 წლის მიდწეული წარმატებების წყალობით ბელგიისა და ჰოლანდიის კლუბები ყველაზე მეტად იგებენ ამ სიახლის გამო, რომელიც 1980 წლიდან შევა ძალაში. ამჟამად ამ ქვეყნებიდან უეფა-ს თასის გათამაშებაში 2-2 გუნდი მონაწილეობს, მომავალში კი ეს რიცხვი 3-მდე გაიზრდება.

3 ქვეყანა — დიდი ბრიტანეთი, იტალია და გფრ, რომლებსაც ახლა 4-4 გუნდი გამოჰყავთ, აუცილებლად „დაკარგავენ" ერთს, ან შეიძლება ორ ადგილსაც.

ახალი სისტემის არსი შემდეგში მდგომარეობს: მომავალი წლის ბაიფულში საფეხბურთო ტურნირებზე ასვლების დროს შემუშავდება ცხრილი, რომელშიც შევა ყველა მონაწილე ქვეყანა (32). ცხრილის შედგენისას მხედველობაში მიიღება ბოლო 5 წლის განმავლობაში ცალკეული ქვეყნის ყოველი მაჩვენებელი თასების მფლობელთა, ჩემპიონთა და უეფა-ს თასების გათამაშებაში. ყოველწლიურად, ბოლო სეზონის შედეგების მიხედვით, ეს ცხრილი შეიცვლება იმგვარად, რომ წარმოდგენა მოგეცეს ბოლო 5 წლის განმავლობაში ევროპულ ფეხბურთში მომხდარ ცვლილებებზე. ყოველ კლუბს მოგებისთვის ეწერება 2 ქულა, ხოლო ფრედ დამთავრებული თამაშისთვის — 1. ცხრილში მხედველობაში მიიღება მატჩების შედეგები იმის გამოკლებით, სადაც გამარჯვებული გამოვლინდა პენალტებით.

ცალკეული ქვეყნის მაჩვენებლის განსაზღვრისთვის შეჯამდება თითოეული კლუბის მაჩვენებელი. ჯამი გაყოფილი [illegible] ტურნირში ქვეყნის წარმომადგენელ [illegible] ... ზე და მიიღება ყოველი ქვეყნის კოეფიციენტი.

უმაღლესი კოეფიციენტის მქონე 3 ქვეყანას უფლება ექნება უეფა-ს თასის შემდგომ გათამაშებაში გამოიყვანოს 4-4 გუნდი. მომდევნო 5 ქვეყანა გამოიყვანს 3-3 გუნდს, შემდეგი 13 — ორ-ორს, ხოლო დარჩენილი 11 ქვეყანა — თითო გუნდს.

მატჩების შედეგებიდან მიღებული ქულების გარდა, კლუბი დამატებით ქულას მიიღებს 3 ევროპული ტურნირისგან ნებისმიერის მეოთხედფინალში გასვლისთვის, კიდევ ერთ „პრემიას" — ნახევარფინალში და აგრეთვე, ფინალში გასვლისთვის.

უეფა-ს წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ მომავალი წლიდან მკაცრად დაიცავენ უეფა-ს თასის გათამაშებაში მონაწილეობისთვის განაცხადების შეტანის ვადას, რომელიც 30 ივნისს მთავრდება. თუ ამ დროისთვის ქვეყნები არ დასახელებენ თავიანთ კლუბებს, გათავისუფლებული ადგილები გადანაწილდება იმ ქვეყნებს შორის, რომლებსაც ეყოლებათ 3-ზე ნაკლები გუნდი.

ქვეყნები ვალდებულნი იქნებიან დასახელონ კონკრეტული კლუბები და არა უბრალოდ „გუნდი № 1", როგორც ეს ხანდახან ხდება ამჟამად".

(საკდესი).

აველანეი — ფრანკი

რაგორც ფიფა-ს პრეზიდენტმა ჟ. აველანჟმა განაცხადა, იგი არავითარ შემთხვევაში აღარ წამოაყენებს თავის კანდიდატურას ამ პოსტზე 1982 წლის არჩევნების დროს და მხარს დაუჭერს უეფა-ს ახლანდელ პრეზიდენტს ა. ფრანკის (იტალია).

მესამე გამარჯვება

ლიპეცკში მიმდინარეობს ოსტატ ფეხბურთელთა კოლექტივებთან არსებული მოსამზადებელი ჯგუფების საკავშირო ნახევარფინალური ტურნირი. მესამე გამარჯვება მოიპოვეს თბილისის ნორჩმა დინამოელებმა, რომლებმაც ანგარიშით 2:0 დაამარცხეს ბაქოს „შრომითი რეზერვები". კიეველებმა და რიგელებმა ითამაშეს ფრედ — 1:1, ხოლო მოსკოველებმა დაამარცხეს ლიპეცკის გუნდი — 2:0.

ფინალში გასასვლელად თბილისელმა ფეხბურთელებმა 2 დარჩენილ მატჩში უნდა აიღონ 2 ქულა.

დიდი ფეხბურთის ფეიერვერკი

Argentina'78

საუბარი სტადიონის ჰოლში

პირველი ოფიციალური პროტესტი მსოფლიო ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტის სახელზე შემოვიდა 3 ივნისს, 15 საათსა და 30 წუთზე ბრაზილია — შვეიცარიის მატჩის დამთავრებისთანავე.

პროტესტი მსოფლიო ჩემპიონატებში შუდამ საგანგებო შემთხვევაა და მან, ცხადია, სერიოზული ჩოჩქოლი და შეშფოთება გამოიწვია ფიფა-ს წევრთა შორის. მით უმეტეს, რომ პროტესტს აცხადებდა საერთაშორისო ფედერაციის პრეზიდენტის სამშობლოს გუნდი — ბრაზილია.

16 საათზე პროტესტის ასლი მარ-დელ-პლატადან ბუენოს-აირესში გადაიგზავნა, სადაც ფიფა-ს დროებითი შტაბ-ბინა იყო მოთავსებული და სადაც, არსებული რეგლამენტის თანახმად თორმეტი საათის განმავლობაში თავი უნდა მოეყარა ყველა სახის დოკუმენტაციას.

ერთი საათის შემდეგ ცნობილი გახდა ოფიციალური პასუხიც. იგი ყველა საღამოს გაზეთმა დაბეჭდა. პასუხი დაიბეჭდა პრეს-ცენტრის სპეციალურ ბიულეტენშიც, რომელიც ამ ინციდენტთან დაკავშირებით დროზე ადრე გამოვიდა.

ბრაზილიელებმა უარი მიიღეს, თანაც საკმაოდ მკაცრ და კატეგორიულ ფორმაში. საპელაციო კომისიამ უელსელი მსაჯის თომასის გადაწყვეტილება კანონიერად მიიჩნია. პასუხში ლაკონურად იყო ნათქვამი: „შვედების კარში გატანილი გოლი არ ჩაითვალა მხოლოდ იმიტომ, რომ თამაშისთვის განკუთვნილი დრო ამოწურული იყო".

მეორე დღეს გაზეთებში გამოქვეყნდა მსაჯისა და შვედების მეკარე ჰელსტრიომის დამატებითი ახსნა-განმარტება. თომასმა ადვილად დაამტკიცა თავისი სიმართლე. მას რამდენიმე ათასი მოწმე ჰყავდა მაყურებლების სახით და დამატებით სტადიონის ერთი თანამშრომელი და ორი პოლიციელი, რომლებიც ამ დროს კარს უკან იდგნენ.

დაახლოებით იგივე გაიმეორა ჰელსტრიომმაც.

— კუთხური დარტყმის წინ მე ვკითხე არბიტრს, უმატებს თუ არა დროს, რაზეც მოკლე პასუხი მივიღე — მატჩი კუთხურის მიწოდებისთანავე დამთავრდებაო.

აველანეს პროტესტის განხილვაში მონაწილეობა არ მიუღია. ფიფა-ს პრეზიდენტი, თანაც დაინტერესებული პირი, ასეთ ამბებში არ ერევა.

11 ივნისს ბრაზილიელებმა კიდევ ერთი პროტესტი შეიტანეს, ამჯერად, ფიფა-ს სახელზე, თუმცა როგორც შემდეგ აცხადებდნენ, ეს პროტესტი კი არა, უბრალო თხოვნა იყო. მაგრამ თხოვნა ასეთი კატეგორიული ფორმით არ ხდება. ბრაზილიელთა წინადადებით მესამე შესარჩევ ჯგუფში გამარჯვებული კენჭისყრას უნდა გამოეცლინა.

ფიფა-მ ეს წინადადებაც უარყო, თან დამატებით განმარტა ჩემპიონატის დებულების ერთი პუნქტი, სადაც პირდაპირაა ნათქვამი: „თუ ორი გუნდი ქულათა თანაბარ რაოდენობას დააგროვებს, უპირატესობა მიენიჭება იმას, ვისაც გატანილი და მიღებული ბურთების უკეთესი სხვაობა აღმოაჩნდება. იმ შემთხვევაში, თუ სხვაობაც თანაბარი იქნება, მაშინ უპირატესობას მიიღებს ის გუნდი, ვინც მეტ გოლს გაიტანს".

ავსტრიამ ერთი გატანილი გოლით აჯობა მეტოქეს. ცხადია, პირველი ადგილი ჯგუფში მას მიენიჭა. რა შუაშია აქ კენჭისყრა? რატომ მოითხოვდა აველანეს სამშობლო დამატებით პრივილეგიას?

ბრაზილიელები ფიფა-ს ოფიციალურმა პასუხმა არ დააკმაყოფილა, მაგრამ თავს ზემოთ არ იყო ძალა. მსოფლიოს სამგზის ჩემპიონი აშკარად ნერვიულობდა და ეს ნერვიულობა რაღაც საიდუმლო არხებით გულშემატკივრებსაც ითრევდა, რომლებიც ათასობით კილომეტრით იყვნენ დაშორებული ბრძოლის ველს.

„ჩვენს წინააღმდეგ შეთქმულებაა", „ჩვენ წინააღმდეგ ფიფა-ში მთელი ჯგუფი მუშაობს", „ყველაფერი ამისთვის ფეთდება, რომ მასპინძლებს ხელსაყრელი პირობები შეუქმნან იოლი ცხოვრებისთვის", „რა აზრი აქვს ისეთ ჩემპიონატს, სადაც უკვე წინასწარ არის ცნობილი ერთ-ერთი ფინალისტის ვინაობა". ასეთი და მსგავსი სასაუბრებით აჭრელებული იყო იმ დღეს ბრაზილიის გაზეთები.

ბრაზილიასა და არგენტინას შორის მშვიდი და უკონფლიქტო საფეხბურთო ურთიერთობა იშვიათია, ახლა კი პრესამ რაღაც ხელმოსაკიდი საბაბი მიიღო და ორმაგი გულმოდგინებით შეუდგა ისედაც დაძაბული ურთიერთობის გამწვავებას. ამაში ბრაზილიურ პრესას ტოლი არ ჰყავს.

მსოფლიოს სამგზის ჩემპიონის ნერვიულობას, ცხადია, ჰქონდა რეალური საფუძველი, თუმცა კი დამნაშავეს იქ არ ეძებდნენ, სადაც უნდა ეძებნათ. რა შუაშია კენჭისყრა, რა შუაშია ავსტრია, ან შეთქმულება, როცა ჩემპიონატის უმაღლესი ტიტულის მაძიებელმა პირველ სამ შეხვედრაში მხოლოდ ორი ბურთი გაიტანა? წინასწარი ტურნირების შედეგების მიხედვით შედგენილი ჯგუფი მისთვის უხერხული აღმოჩნდა. ეს იყო და ეს. ბრაზილიაში გრძნობდნენ, რომ მოცემულ ეტაპზე, როცა გუნდს ყველაფერი წესრიგში მოყვანილი არ ჰქონდა, ჰერუსთან, პოლონეთთან, განსაკუთრებით კი არგენტინასთან ბრძოლა გაუჭირდებოდა.

მაშ სად იყო გამოსავალი? წმინდა ევროპულ ჯგუფში თამაში? ადრე ბრაზილიას ასეთი პერსპექტივა არ ხიბლავდა, მაგრამ ახლა მის გზაზე იდგა არგენტინა და ამიტომაც ყველაფერზე ძიდიოდა. თუ ბრაზილიის ხვედრი ამ ჩემპიონატში მარცხია, სჯობს ეს რაც შეიძლება გვიან მოხდეს. ფინალში გაუსვლელობას ყოფილ ჩემპიონს არავინ აპატიებდა.

ათიოდე წლის წინ ბრაზილია ასეთი პრობლემებით თავს არ იწუხებდა, არ არჩევდა წინასწარ მეტოქეებს, არ გეგმავდა დამარცხებას. მას გამოკვეთილი პოზიცია ეკავა და მიზანიც კონკრეტული ჰქონდა. მიზანი, ან უფრო სწორად სურვილი, ახლაც იგივე დარჩა, მაგრამ საფუძველი ამ სურვილის მისაღწევად აშკარად ეცლებოდა ხელიდან. აი სწორედ ეს იყო იმის მიზეზი, რომ ცალკე გუნდი, ცალკე მისი ხელმძღვანელობა და ცალკე გულშემატკივართა დაუნდობელი არმია ყოველ უმნიშვნელო წვრილმანს ავადმყოფურად აზვიადებდა.

როგორც კი კენჭისყრაზე უარი მიიღო, გუნდი მენდოზაში გაფრინდა. მაგრამ იქ ახალმა „შეთქმულებამ" იჩინა თავი — სასტუმრო „სან ფრანცისკოში" გუნდისთვის დაჯავშნული ნომრები შოტლანდიელ ფეხბურთელებს ჯერ კიდევ არ დაეცალათ და ამიტომ ბრაზილიას სხვა სასტუმროში მოუხდა გადასვლა.

პრესამ არც ეს ინციდენტი დატოვა უყურადღებოდ. ნაკრების ხელმძღვანელობამ კი პროტესტის წერილი გაუგზავნა ფიფა-ს პრეზიდენტს, რომელმაც სიბრაზისგან თავი ვერ შეიკავა:

— რამ გადარია ეს ხალხი, არ მესმის! პროტესტების წერაზე უფრო მეტ ენერგიას ხარჯავენ, ვიდრე მომავალ შეხვედრებისთვის სამზადისზე.

(დასასრული მე-4 გვ.)

ბრაზილიისა და იტალიის ნაკრები გუნდების შეხვედრის მომენტი.

საუბარი სტადიონის ჰოლში

დასასრული

მაგრამ გუნდს დ მის ხელმძღვანელობას უკვე ინერცია ჰქონდა აღებული და ასე იოლად არ დათმობდა „შეთქმულების“ იდეას, რომელიც კატასტროფის შემთხვევაში ერთადერთი ხსნა უნდა ყოფილიყო.

სხვათა შორის, ამ ახირებულ იდეას მტკიცედ ჩაებღაუჭნენ ბრაზილიაშიც, მსოფლიოს სამეგის ჩემპიონის სამშობლოს ალიბი სჭირდებოდა თავისი კეთილი სახელისა და ავტორიტეტის გადასარჩენად, მაგრამ საკითხავია ვის თვალში?

ერთ დღეს, რიო-დე-ჟანეიროში გავრცელდა ხმა, თითქოს კემპესმა თავი აარიდა სადოპინგო კონტროლს პოლონელებთან მატჩის შემდეგ. გაზეთებმა მაშინვე აიტაცეს სენსაცია. ეს კი მეტისმეტი იყო. პრესა სერიოზულ ბრალდებას უყენებდა ფეხბურთელს, დოპინგის კომიტეტსა და არგენტინის ფეხბურთის ფედერაციას ფიფა-ს წესების უხეში დარღვევისათვის. ამ ფაქტს, როგორც კი ცნობილი გახდა ეს ფაქტი, არგენტინელმა იურისტმა დეკუმ სისხლის სამართლის საქმე აღძრა. ანალიზმა აჩვენა, რომ ჯონსტონის თამაშის წინ მიღებული ჰქონდა ფენკაფამინი — ნარკოტიკული პრეპარატი, რომლის შემოტანაც არგენტინაში კანონით არის აკრძალული.

— მე ვიცი, რომ ბრიტანეთში პატიჟის სცემენ კანონებს. ჯონსტონმა დაარღვია ჩემი-ქვეყნის კანონი, რისთვისაც პასუხი უნდა აგოს, — ასეთი იყო მოსამართლის განაჩენი პრეს-კონფერენციაზე. მან ჯონსტონის გამოძახება და არგენტინის სისხლის სამართლის კოდექსით გასამართლება მოითხოვა. ფიფა-მ რის ვაი-ვაგლახით ჩაფარცხა ეს საქმე.

14 ივნისს, ნახევარფინალური ტურნირების პირველ დღეს ბუენოს აირესს სქელი, რძისფერი ნისლი დაეწვა. დაიკეტა ქალაქის ორივე აეროპორტი. პოლიცია ფეხზე დადგა. რვამილიონიან ქალაქში ასეთ დროს ყველაფერია მოსალოდნელი.

„რივერ-პლეიტისკენ“ დილიდანვე დაიძრა მანქანების ზღვა ნაკადი. ფარები ყველა მანქანას ანთებული აქვს. მოძრაობა ასე უფრო უხიფათოა მანქანისთვისაც და ქვეითად მოსიარულისთვისაც. სტადიონის მისადგომებთან ვაკრობაა. იყიდება ყველაფერი — დროშები, ქუდები, მოსასხამები, იყიდება ათასგვარი სუვენირები, სატაცუნებლები, საყვირები, ჩემპიონატისთვის სპეციალურად გამოშვებული ნიშნები. იყიდება, ოღონდ მალულად, ბილეთებიც. დღეს მათი ფასი შავ ბირჟაზე 300-დან 400 დოლარის ფარგლებში მერყეობს. პოლიციამ უკვე დააკავა გადამყიდველთა რამდენიმე ჯგუფი, მაგრამ გამდიდრების სურვილით შეპყრობილთა ვნებას ასე იოლად რას დაიცრობ.

შესასვლელებთან ფსიზლობენ პოლიციელები და ეროვნული გვარდიის ჯარისკაცები. განსაკუთრებით საეჭვო გარეგნობის პირებს აჩერებენ, ჩხრეკენ. ჟურნალისტთა ლოჟის შესასვლელთან სამოქალაქო ტანსაცმელში გადაცმული პოლიციელები დგანან. ისინი ჯერ ბილეთს სინჯავენ, მერე საკრედიტაციო ბარათს. მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძლება ლიფტამდე მოსვლა, რომელიც პრეს-ცენტრის ვეებერთელა ჰოლამდე ადის.

„რივერ-პლეიტის“ სამხრეთი და ჩრდილოეთი ტრიბუნა ხალხითაა გაჭედილი, თუმცა მატჩის დაწყებას ჯერ კიდევ რი საათი უკლია. ტრიბუნაზე გასვლას აზრი არა აქვს — იქ სიცივეა, პრეს-ცენტრში კი თბილა, თანაც უამრავ ნაცნობ სახეს ამჩნევ, მანამდე რომ მხოლოდ ჟურნალებსა და გაზეთებში გიხახავს. აი ეერსონი, ცნობილი ბრაზილიელი ნახევარმცველი, ყავას შეექცევა და დაბალი ხმით საუბრობს ვიღაცასთან. რამოდენიმეჯერ ჩაგვიარა დი სტეფანომ. ხელში ჭიქა ყავა და ქაღალდში გახვეული ბუტერბროდი უჭირავს. თმები ალაგ-ალაგ შეეერცხლილი აქვს, ოდნავ ჩასუქებული, წელში მოხრილა, მაგრამ მაინც ენერგიული კაცის შთაბეჭდილებას სტოვებს. მას, როგორც წესი, ცნობისმოყვარეთა ამალა დაყვება.

აეტოგრაფი ვთხოვეთ, ხალისით მოგვცა ჯერ ერთს, მერე მეორეს, მესამეს. საიდან ხართო, ისე სხვათა შორის ეკითხა და როცა პასუხი მიიღო, ხმამაღლა შემოგვძახა — „ო, მივხვდი, მივხვდი — მეტრეველი, შესხიო!

რამდენი სახელოვანი ფეხბურთელია დღეს პრეს-ცენტრის ამ ვეებერთელა ჰოლში. თითქოს ეკრანზე გაიელვა ფონტენის, რივას, ძმები ჩარლტონების, ნეტცერის სახეებმა. ეს ვინც ვიცანით. ახლა რამდენია კიდევ სახელოვანი ამ ზღვა ხალხში?

პირველმა შუაბეჭდილებამ გაიარა. ახლა ცოტა სულის მოთქმაც შეიძლება, დრო ჯერ ბევრია, ამიტომ იქვე მახლობლად საკარძლებში ვეშვებით და უცბად ისევ ახალი ნაცნობობა...

— უმბერტო ბისი, გამოგვეცნაურა ლამაზი სახის, ულვაშებიანი მამაკაცი, ზედგამოჭრილი ქართველი, ოღონდ რატომღაც უმბერტო ბისი, არგენტინის რადიოს კომენტატორი. გამოგვიწოდა თავისი სავიზიტო ბარათი, გაიგო ჩვენი ვინაობა და უფრო ახლოს მოსწია საკარძელი.

არგენტინელთან კონტაქტში შესვლა ადვილი საქმეა. ამისთვის პირველ ყოვლისა საჭიროა ღიმილი და ერთი ორი სიტყვა ფეხბურთზე. უმბერტოსთან საუბარი დავიწყეთ როგორც ძველმა ნაცნობებმა.

— თუ იცით რაზე ჩვენი ფეხბურთის შესახებ?

— როგორ არა, — ამბობს და სხაპასხუპით ჩამოთვლის ჩვენს გუნდებს: მოსკოვის „დინამო“, თბილისის „დინამო“, „ზენიტი“, „ლოკომოტივი“, „სპარტაკი“. ოდნავ უცნაური ჩამოთვლაა, მაგრამ უმბერტომ იცის ის, რაც ყველაზე მეტად დაამახსოვრდა. ჩვენც ვიცნობთ არგენტინულ კლუბებს, ჩამოვთვალე რამდენიმე მათგანი — „რივერ-პლეიტი“, „ბოკა ხუნიორსი“, „ინდეპენდიენტი“, „რესინგი“, „სან-ლორენცო“, „ხურაკანი“, ყოველი კლუბის სახელის გაგონებაზე ხალისიანად იცინის. უხარია, რომ ფეხბურთის ნამდვილ გულშემატკივრებს შეხვდა.

— ჩვენი ფეხბურთელების გვარები თუ გახსოვთ?

უმბერტომ ქაღალდზე ჩამოწერა რამდენიმე გვარი: იაშინი, მეტრეველი, პონედელნიკი, მესხი, ნეტო, ივანოვი, მასლაჩენკო — ზუსტად ასეთი თანმიმდევრობით.

— ისინი ყველანი დიდი კლასის ფეხბურთელები იყვნენ.

— ვინ მოგწონდათ მათ შორის ყველაზე მეტად?

უმბერტომ ჯამომართვა ქაღალდი. გულმოდგინედ გადახაზა მის მიერ დაწერილი ყველა გვარი და მერე უკვე ცალკე, დიდი ასოებით დაწერა — მესხი! თან დაიყოლა:

— ასეთ ფეხბურთელს „რივერ-პლეიტზე“ არ უთამაშია.

ეს ქაღალდი. მე სპეციალურად ჩამოვიტანე თბილისში, როგორც მოგონება ჩვენი კოლექტიური საუბრისა „რივერ-პლეიტის“ ჰოლში.

უმბერტოს ჩვენ მერეც ეხვედებოდით ხშირად, უკვე როგორც დიდი ხნის ნაცნობს. და როგორც წესი, ყველა საუბარს იგი ფეხბურთით აწყებდა და ამთავრებდა.

— ვინ მოიგებს მსოფლიო ჩემპიონატს, — ვკითხეთ მას ჩვენი პირველი საუბრის დასასრულს. ჰოლი ნელ-ნელა იცლებოდა — ჟურნალისტები ადგილებს იკავებდნენ ტრიბუნაზე.

— ან ბრაზილია, ან არგენტინა, ან ჰოლანდია, ან იტალია, უფრო კი არგენტინა...

ერთ-ერთს ამ ოთხეულიდან, რამდენიმე წუთში უნდა დაეწყო თამაში.

„რივერ-პლეიტზე“ ნისლი კიდევ უფრო დაბლა ჩამოწვა... თითქმის ალარ მოჩანს სპირისპირო ტრიბუნა... გაპირვებით ვარჩევთ მინდორზე მოკარკმეე ფეხბურთელებს...

ნ. გუგუშვილი.

მამათა კვალზე

ორიოდე წლის წინ ქუთაისში ჩამოყალიბდა ახალგაზრდა მოგზაურთა ჯგუფი „აია“, რომელსაც სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის წევრი, გაზეთ „ქუთაისის“ თანამშრომელი თ. ხარაბაძე ხელმძღვანელობს. ამ ჯგუფმა რამდენიმე შორეული ნაოსნობა მოაწყო.

ახლა ქუთაისის კომკავშირის საქალაქო კომიტეტისა და საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის ქუთაისის განყოფილების ინიციატივით ჯგუფი დაადგა მამათა დიდების გზას. მათ ძრავიანი ნავებით 6500 კილომეტრის გავლა გადაწყვიტეს მარშრუტით: ქუთაისი — ფოთი — მცირე მიწა — ანაპა — ქერჩი — სევასტოპოლი — ზაპოროჟიე — დნეპროპეტროვსკი — კიევი — ქუთაისი. ჯგუფში არიან: ხარაბაძე, ექიმი ა. ბიბიჩაძე, ინჟინერი დ. წითური, აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანების ფიზკულტურის ინსტრუქტორ-მეთოდისტი ა. თორთლაძე, კინოოპერატორი ს. კაშიბაძე და სტუდენტი ვ. გაბუნია. ეს ლონისძიება კომკავშირის მე-60 წლისთავს ეძღვნება.

ჯგუფი შეისწავლის მე-18 არმიის საბრძოლო დიდების გზას. გაცნობა იმ ადგილებს, სადაც მიმდინარეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის მოგონებათა წიგნებში „მცირე მიწა“ და „აღორძინება“ მოთხრობილი ამბები. მშობლიურ მიწას მოაბნევენ ქართველ მეომართა საფლავებს.

მ. ზაქარეიშვილი.

სურათებზე: ნაოსნობის მონაწილენი მიუსერის უურეში; შესვენებაზე.

ავტორის ფოტოები.

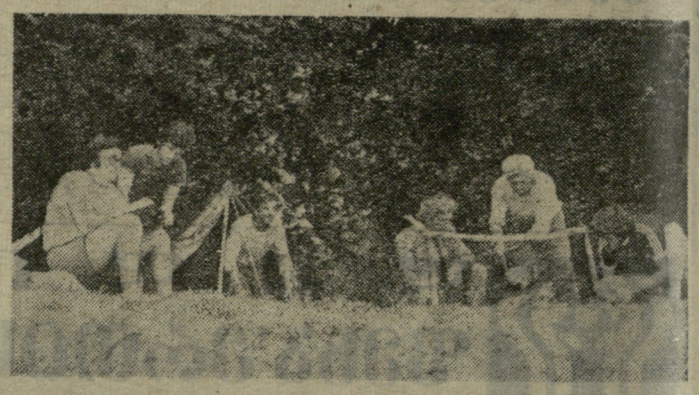

მეორე ბალცო არ დაიბადება

გამხდარი, მზით გარუჯული, საკარჯიშო კოსტიუმში გამოწყობილი სპორტსმენი არაფრით განსხვავდებოდა შეჯიბრების სხვა მონაწილეთაგან. ფერენც ტერეკი იჯდა და უცქეროდა სპორტსმენებს, რომლებიც საკონკურო მინდორზე ფეხით სეირადგნენ იმ მარშრუტს, რომელიც რამდენიმე წუთის შემდეგ ცხენით უნდა გაეელოთ. დროდადრო იგი დარიგებებს აძლევდა თავის აღსაზრდელებს და ეს უკანასკნელნი უსიტყვოდ ასრულებდნენ მას.

და მართლაც, როგორ არ უნდა დაუჯერო იმ კაცს, რომელმაც 1964 წელს ტოკიოს ოლიმპიურ თამაშებში მოიგო „ოქრო“ ისეთ კონკურენტებთან ჭიდილში, როგორც იყვნენ იგორ ნოვიკოვი და ანდრაშ ბალცო...

— რას იტყვით უნგრეთის დღევანდელ ნაკრებზე?

— პოტენციურად ეს ძლიერი გუნდია. მაგრამ ჩვენ არ გვაკვს ისეთი „ვარსკვლავი“, როგორიც იყო თავის დროზე ანდრაშ ბალცო. მაგრამ ახალი ბალცო არ არის და არც შეიძლება იყოს. ასეთი „ვარსკვლავები“ მხოლოდ ერთხელ ჩნდებიან და ათეული წლები ჭირდება მსგავსი ათლეტების გამოვლენას. რა თქმა უნდა, მომავალს ოპტიმისტურად ვუყურებ, მაგრამ დღეისთვის რეალისტად ვრჩებ. მეორე ბალცო უნგრეთის ნაკრებს არ ჰყავს, მაგრამ გუნდი ახალგაზრდულია. გასულ წლებში ბრწყინვალე ნაკრები გვყავდა შემდეგ კრიზისის პერიოდი დადგა (საერთოდ აღიარებული აზრით, ამის მიზეზი იყო 1969 წელს დიდი სპორტიდან ტერეკის და ი. მონის წასვლა. 1968 წელს მეხიკოში ისინი ბალცოსთან ერთად სპატიო კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე აიდნენ). ამჟამინდელი შემადგენლობით ჩვენ 1979 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის მოგებაზე ვფიქრობთ. პოლონეთის გუნდმა, ჩემის აზრით, განლო თავისი „პიკი“. ამიტომ მთავარ მეტოქედ სსრ კავშირის ნაკრები მიმაჩნია, მაგრამ მშობლიური კედლების იმედიც გვაქვს.

— თქვენ თქვით, რომ მეორე ბალცო არ დაიბადება. ვის შეიყვანდით ყველა დროის თანამედროვე ხუთეულელთაგან მსოფლიო ნაკრებში?

— მსოფლიო ნაკრები, ჩემის აზრით, ასეთია: ლარს-ერან ჰალი (შვეცია), ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი, 50-იანი წლების საუკეთესო ხუთეულელი იგორ ნოვიკოვი და ბალცო.

— მაგრამ თქვენს მსოფლიო ნაკრებში არ არის ოლიმპიადა-76-ის ჩემპიონი პოლონელი იანუშ პაციაკ-პეციაკი...

— შესაძლებელი, რომ იყოს დროის უკან დაბრუნება და მისი ნოვიკოვთან და ბალცოსთან ერთ შეჯიბრებაში გამოყვანა, ჩემის აზრით, იანუშს დათმობა მოუწევდა.

— როგორი უნდა იყოს იდეალური „ხუთი ლარსების“ რაინდი?

— სიმაღლე 180 სმ-მდე, წონა — 75 კგ, და, რა თქმა უნდა, ჩემპიონის ხასიათით, შეუპოვარი, თავდაუზოგავი.

— დასასრულ, როგორია თქვენი პროგნოზი 1980 წლის მოსკოვის ოლიმპიურ თამაშებში ხუთეულელთა ტურნირზე.

— გუნდური პირველობისთვის მთავარი ბრძოლა სსრ კავშირსა და უნგრეთის ნაკრებ გუნდებს შორის გაიმართება, ხოლო პირადი ჩათვლაში „ოქროს“ „გათამაშება“ ჯერჯერობით ნაადრევია. (საკუთარი).

რედაქტორის მოადგილე
ზ. ჯაფარიძე.

არგენტინაში 2 ამხანაგური მატჩი ჩაატარა ესპანეთის „ვალენსიამ“, რომელშიც გაიმარჯვა ცნობილი მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო ფეხბურთელი და ბომბარდირი მ. კემპესი. კორდობას „ველგრანოს“ წინააღმდეგ ესპანელები 89-ე წუთამდე აგებდნენ და მხოლოდ კემპესის ზუსტმა დარტყამამ გადაარჩინა ისინი დამარცხებას. უკეთ ითამაშა „ვალენსიამ“ როზარიოში, სადაც ანგარიშით 3:0 დააჯარა

უცხოეთის სპორტიდან

მარცხი ქალაქის ნაკრები (1 ბურთი გაიტანა კემპესმა).

ინგლისის სუპერჩემპიონად აღიარებულია „ნოტინგემი“. ჩემპიონისა და თასის მფლობელის ტრადიციულ მატჩში მან ანგარიშით 5:0 დაამარცხა თასის მფლობელი — „იფსვიჩი“.

როგორც ცნობილია, ნიუ იორკის „კოსმოსი“ ემზადება საჩვენებელი შეხვედრისთვის მსოფლიოს ნაკრებთან, მაგრამ სულ ახლახან „კოსმოსმა“ სკანდალური მარცხი იწვნია აშშ-ს თასის პირველ მეოთხედფინალურ მატჩში „მინესოტა კიკსისგან“ — 2:9.

ჰელსინკში გაიმართა ფინეთისა და ნორვეგიის ნაკრები გუნდების ამხანაგური შეხვედრა. იგი დამთავრდა ფრედ — 1:1.

გაზეთი გამოდის ოთხშაბათობით, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, თბილისი, ლენინის ქ. № 14 **დეპეშებისთვის** — თბილისი, „ლელო“.
ტელეფონები: რედაქტორი — 93 56-14, 93 97-50; რედაქტორის მოადგილე — 93 56-47; პასუხისმგებელი მდივანი — 93 97 52; განყოფილებები: ფეხბურთის — 93-81-71, 93 97-56; მასობრივ-ფიზიკურ-უსაფრთხო მუშაობის — 93 97-55; სპორტის პროპაგანდის — 93 97-57; მოხუცთა და ხოფლის ამბავთა — 93 97 53; ქალაკის — 93-97-26; სამბატარო — 93 97-52; წერილების — 93-97 54; კორექტორები — 93-97-49; გამოშვება — 93 93-81; ფოტოლაბორატორია — 93 97-58; მემანქანეები — 93-97-51.

ИНДЕКС 66435 — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბა. თბილისი, ლენინის ქ. № 14. — УЭ 10163